

NORDANSTIGS
KOMMUN

Uppföljning av Vision 2020

Rapport 30 maj 2022
2019-000262
Anna Dybäck

Sammanfattning

Under våren 2022 beslutade kommunens politiska ledningsgrupp att beställa en uppföljning av Vision 2020. Detta för att se hur väl Nordanstigs kommun lyckats uppfylla den ambition och mål som satts för kommunen fram till 2020.

Sammanfattningsvis så visar uppföljningen att kommunen kan agera med flexibilitet och har förändringsbenägenhet när samhället kräver det, även när förändringen kommer snabbt så som vid pandemin 2020.

Kommunen har även lyckats bygga en gynnsam miljö för näringsidkare och kanske är det en del av den ”Nordanstigsanda och lagkänsla” man syftar till i visionen. Dokumentet talar även om samverkan och vikten av att skapa forum för medborgares idéer och engagemang. Resultatet pekar på att detta endast genomförts till viss utsträckning.

Visionen trycker på vikten av att bygga attraktiva bostäder och bostadsmiljöer, teknikutveckling och digitalisering. Uppföljningen visar att detta inte gjorts i någon större omfattning. Texten pekar också på vikten av att bygga samhällsservice utifrån hållbara och klimatanpassade alternativ. Där har kommunen kommit en bit på väg med fossilfri fordonsflotta och miljömedvetenhet i verksamheterna, men i stort sett just kommit i gång med det arbetet.

Bakgrund Vision 2020

Kommunfullmäktige fattade 2009-09-28, § 57, beslut om att formulera en vision för Nordanstigs kommun som avsågs gälla fram till år 2020. Ambitionen var att visionen skulle ligga till grund för hur det geografiska området Nordanstigs kommun ska utvecklas.

I Nationalencyklopedin beskrivs begreppet vision som ”en framtida idealbild att sträva mot”. I Nordanstigs kommun valde fullmäktige att ta fram en vision med syftet att visa vilken färdriktning kommunen skulle ha i ett längre perspektiv och formuleras som en ”ledstjärna som visar vägen man tillsammans ska gå”.

Nedan beskrivs visionens andemening och övergripande mål

Nordanstig *Natur* ligtvis – Här förverkligar du dina livsdrömmar

I denna slogan vill man beskriva hur kommunens inneboende resurser, ”Nordanstigsandan och lagkänslan” kommer från att man i Nordanstig har valfrihet, närhet till natur och människor, en aktiv fritid och ett rikt kulturliv. Samma anda menas lägga grunden för hur kommunen kan utvecklas, genom att omvärldsbevaka, ta in medborgarnas idéer och ”Ligga steget före”. Man behöver ta höjd för en befolkningsutveckling där allt färre ska försörja allt fler och att detta innebär utmaningar för den kommunala servicen. Man uttrycker att attraktivitet är en viktig parameter för att få människor att stanna kvar eller att flytta in.

Det finns ett antal krav ställda på visionen bland annat att den ska vara enkel att förstå, ge vägledning, fungera inspirerande, vara hållbar och rusta kommunen inför framtiden. Man talar om att arbetet med visionen ska böttna ur öppen diskussion med medborgare, i dialogform som möjliggör ökad delaktighet i kommunens framtid.

Övergripande mål

Här följer en beskrivning av vilka övergripande mål och ambitioner som går att läsa i Vision 2020.

I visionen beskrivs några mål som kommunen ska arbeta mot för att utveckla och göra den bättre. Kommunen ska:

- Arbeta aktivt för att skapa attraktiva boendemiljöer.
- Värna miljömedvetet tänkande.
- Identifiera framtida förändringar i omvärlden som Nordanstig ska vara bra på att möta.
- Ta tillvara engagemang och idéer som finns hos våra medborgare.
- Förenkla samverkan som främjar kreativitet och entreprenörskap.
- Möjliggöra skapande av forum och mötesplatser för ett rikt kultur-och föreningsliv
- Sträva efter goda kommunikationer och modern teknik som minskar avstånd-möt världen vid köksbordet.

Metod

Materialinsamlingen har skett genom intervjuer med verksamhetschefer, chef för ekonomienheten samt kommunstyrelsens ordförande. Underlaget består dels av hur intervjupersonerna uppfattar måluppfyllnad i de olika målen, dels av hur man tänker inför framtiden i de samma.

Visionen visar en övergripande riktning och därför ska också uppföljningen vara på övergripande nivå, inte detaljnivå. Att följa upp ett styrdokument som sträcker sig över lång tid kan vara svårt. Regelbunden uppföljning och dokumentation är fördelaktigt. Annars kan kunskap gå förlorad när människor avslutar sina uppdrag eller sina anställningar i kommunen. Det har i viss mån skett i Nordanstigs kommun, vilket begränsar tillgången till underlag för uppföljningen

Analys och resultat

Här följer en beskrivning av det resultat som framkommit och redovisas med målen som rubriker, intervjupersonernas svar och framtidstankar i löptext och analysen som fet stil.

Arbeta aktivt för att skapa attraktiva boendemiljöer

Vad gäller byggnationer och renoveringar har satsningar gjorts på trygghetsboendet Hagångsgårdens gemensamhetsytor samt nybyggnation med tre hus i Morängsviken i Stocka. Viss gråyteinventering har även genomförts men **målet är inte att betrakta som uppfyllt** då visionens uppföljning talar om att det först på senare tid sker planeringar och satsningar på renovering, uppsnygning och skapande av fritidsområden, cykelvägar och grönytor.

Ett sätt att uppnå målet uppnås är att ha större förankring och dialog mellan parter som politik, tjänstesidan och med civilsamhället för att se behoven gällande byggnation och förbättring i de olika kommundelarna. Detta för att skapa tydligare mål med översikts- och detaljplaner, budget och genomförandestrategi.

Värna miljömedvetet tänkande

Insikter om att värna om miljö och klimat har ökat i Nordanstig de senaste 10 åren precis som hos andra kommuner i landet. Under tidsramen har en klimatanpassad bilpark införts, det har skett minskning av matsvinn och kemiska rengöringsprodukter. Det har även skett ökning av ekologiska livsmedel inom kommunens verksamheter. Här spelar upphandling en stor roll. Det har även skett en modernisering av kommunens återvinningscentral samt att ett vattenvårdsprojekt har startats 2015.

Sammantagen är **målet att betrakta som delvis uppnått** men framåt finns det behov av att ytterligare öka aktiviteter och kunskap kring miljömedvetenhet där vi ser att bland annat behöver takten på återvinning från hushåll i kommunen.

Identifiera framtida förändringar i omvärlden som Nordanstig ska vara bra på att möta

Kommunen är relativt bra på att anpassa sig till omvärldsförändringar. Bland annat genom att bygga partnerskap med grannkommuner och regioner för ökad kompetensförsörjning. Prognostisering och anpassning av den kommunala kostymen har periodvis gjorts efter behovet att möta åldersproblematik och demografiska förändringar. Det har bland annat lett till besparingar och privatisering av hemtjänsten under tidsperioder.

Stora krav på anpassning och flexibilitet kopplat till pandemin krävdes hos både medarbetare och chefer. Här visade kommunen visade på god förändringsbenägenhet, även i att möta de digitala lösningar som krävdes för distansarbete, Nordanstig var bland de första i landet att använda Teams som mötesverktyg.

Framtida utmaningar berättar om ett ökat behov av laddinfrastruktur inför elektrifiering av fordon, mer regionssamverkan för att bli attraktiva arbetsgivare för att tillgodose arbetskraften. Men baserat på ovan beskrivning är ändå **målet är att betrakta som uppnått**.

Ta tillvara engagemang och idéer som finns hos våra medborgare

Kommunen anser sig relativt snabbt agera på de genomförbara medborgarförslag som läggs. Det har genomförts trygghetsvandringar i kommundelarna tillsammans med politiker, tjänstepersoner och polis. Skolverksamheten har vid flertalet tillfällen haft medborgardialoger bland annat inför hur framtidens skola ska byggas.

Det är dock **tveksamt om att målet kan betraktas vara uppnått** då samhällsbilden talar för ett ökat behov av dialog och samverkan mellan alla inblandade aktörer.

Förenkla samverkan som främjar kreativitet och entreprenörskap

Ekonomifakta berättar att det råder en form av Gnosjöanda i kommunen med många små aktiva näringsidkare och företagare. Detta berättar för oss att grogrunden för entreprenörskap är god i kommunen. Med detta är **målet att betrakta som uppnått**.

Möjliggöra skapande av forum och mötesplatser för ett rikt kultur-och föreningsliv

Målet har en del beröringspunkter med tidigare mål. Kommunen har länge gett breda föreningsbidrag och stöd via olika råd till olika fritids- och intresseföreningar. Det har i senare skede skett en förstärkning på kultur- och fritidsverksamheten genom att öka bemanningen från en medarbetare till åtta.

Målet är att betrakta som **delvis uppnått**. För framtiden rekommenderas att mer kraft läggs på att färdigställa tydligare styrdokument såsom kultur- och fritidsstrategier.

Sträva efter goda kommunikationer och modern teknik som minskar avstånd - möt världen vid köksbordet

Teknikutvecklingen i landsbygdskommunen Nordanstig är att betrakta som stark när man talar i termer om fiberutbyggnad. Det, som så mycket annat i denna uppföljning har dock skett under den senare delen av visionsperioden och under 2020 lades drygt 96 miljoner kronor på att bygga ut fibernätet. När det kommer till andra teknikområden kan nämnas den välfärdsteknik i fråga om välfärdsteknik såsom nattkameror och trygghetslarm inom verksamheter som Vård och omsorg.

Slutsatsen är att **målet är att betraktas delvis uppnått**. Pandemins effekter har gett oss, tillika andra kommuner en kickstart i arbetet, men behöver fortsätta lägga resurser på digitalisering och utveckling mot tillgänglighet.

Slutsats

Sammanfattningsvis så visar uppföljningen av Vision 2020 att kommunen har en styrka när det gäller att ta höjd för framtida förändringar och flexibilitet och förändringsbenägenhet även när det kommer snabbt på som inför pandemin 2020.

Kommunen har även lyckats bygga en gynnsam miljö för småföretagare och näringsidkare och gör gott i att fortsätta på samma väg. Den ”Nordanstigsanda och lagkänsla” man talar om vittnar om att just det finns närvarande. Visionstexten trycker på vikten av att samverka och skapa forum för medborgarnas engagemang och idéer. Resultatet pekar på att detta genomförts till viss utsträckning.

För att skapa attraktivitet behövs bland annat samhällsbyggande, teknikutveckling och digitalisering. Visionen uttrycker en ambition att bygga attraktiva bostäder och bostadsmiljöer, men resultatet visar på att detta inte gjorts i tillräcklig omfattning. Texten riktar också mot hållbara och klimatanpassade alternativ och kommunen har kommit en bit på väg med fossilfri fordonsflotta och miljömedvetenhet i verksamheterna, men har som många kommuner bara just kommit i gång.

Gällande krav om enkelhet och lättförståelighet uppfyller visionen det. En annan uppmaning är att den ska vara hållbar, ge vägledning, och fungera inspirerande. För att uppnå detta gör man gott i att arbeta tätare med visionen och följa upp den oftare än vad som gjorts hittills.

Om man ska se till den kommunslogan som står beskriven: Nordanstig *Naturligtvis* – Här förverkligar du dina livsdrömmar, är den att betrakta som väl förankrad och befast inom kommunorganisationen.